

Beszámoló a párizsi sokváltozós statisztikai konferenciáról

Sok van, mi csodálatos, de... Párizsnál nincs semmi csodálatosabb, legfeljebb csak egy párizsi sokváltozós statisztikai konferencia.

1993. augusztus 31. és szeptember 4. között Párizsban rendezte a Klasszifikációs Társaságok Nemzetközi Szövetsége (IFCS, International Federation of Classification Societies) negyedik nemzetközi biennáléját. Az előző három konferencia helyszínei: Aachen (Németország), Charlottesville (USA) és Edinburgh (Nagy-Britannia), az ötödik pedig Japánban lesz.

A mostani konferencia tudományos jelentőségét a számok is mutatják. Nyolc plenáris előadás, 21 meghívott és 70 benyújtott előadás szerepelt a négy és fél napos programban. További közel negyven dolgozatot a poszter szekcióban mutathattunk be. Így sikerült elkerülniük a szervezőknek azt, hogy nagyon szűkreszabott idejű előadások és elnöki szóval berekesztett viták peregenek.

Az első napon három óras nagy előadások voltak a kombinatorikus módszerekről (J.P. Barthelemy), a szimbolikus adatelemzésről (E. Diday), a térbeli adatok elemzéséről (P. Legendre), valamint a kérdőíves adatok elemzéséről (A. Morineau).

A második napon három párhuzamos szekcióban kezdődött meg a munka, amelyet csak a délutáni poszter szekció szakított meg. A szünetek ugyanis jó alkalmat teremtettek a kifüggesztett dolgozatok elolvasására és megbeszélésére.

Mind az előszóban előadott, mind a leírt dolgozatok között előfordultak elméleti megközelítések, új algoritmusok és ezek tesztelését bemutató anyagok is. Számos előadásból kaptunk képet gyakorlati alkalmazásokról, esettanulmányokról. Számomra azonban különösen azok az előadások voltak szívet melengetőek, amelyek az alkalmazások során fellépő problémákat érintették. Példaként megemlítem egy amerikai kolléga (G.W. Furnas) dolgozatát, melyben a dimenziószám csökkentése és az információvesztés közötti feloldhatatlan ellentmondást tárgyalta, valamint egy bécsi professzort, (R. Viertl), aki a nem pontos adatok további elemzése során fellépő problémákra tért ki.

Jóleső érzéssel hallgattam a sokváltozós statisztikai módszerek iránt a külföldi kollégák szavaiból kicsendülő kritikus bizalmat. Ezt a furcsa jelzőtársítást talán legjobban az egyik szekció címével tudom indokolni. A „Bizonytalanság és osztályozás” elnevezésben még a sorrend is fontos. Sohasem téveszthetjük szem elől egy sokváltozós statisztikai elemzésben a mérési és nem-mérési hibáktól kezdve a módszerekben rejlő szubjektív döntéseket igénylő

lépéseket, mint a bizonytalanság legfőbb forrásait. Az így nyert eredmények értelmezése nagy önmérsékletet igényel. Ugyanakkor az előadók mindegyik bizalommal alkalmazta és ajánlotta a klaszterezés, a faktoranalízis, a sokdimenziós skálázás vagy éppen a diszkriminancia, valamint a korrespondencia elemzés eljárásait.

A konferencia hivatalos nyelve az angol mellett a francia volt. De kellemes meglepetésként magyar szót is hallottam, amikor az esti fogadáson lengyel kollégám az asztalunknál ülő társaság minden tagjait saját anyanyelvükön üdvözölte.

A nyolc fogásos vacsora a francia konyha legfinomabb remekeiből állt. A világ legtávolabbi részeiből összegyűlt oktatók, kutatók dicséretére legyen mondva, hogy a hosszú munkanap és a kiadós vacsora után táncra perdültek, és a francia, valamint dél-amerikai dallamokra lelkesen táncoltak. Másnap persze a szokásosnál egy órával később kezdődtek az előadások.

Fontos kísérője volt a konferenciának az a kiállítás, amelyen a legújabb könyveket és szoftvereket mutatták be a rendezvényt támogató cégek. A STATGRAPHICS 6.0 változatát és a Statg. Pluszt például úgy reklámozták, hogy nincs többé adatmátrix méret probléma, mert 35000 elemű mintát is könnyen kezelhetünk ezzel a programcsomaggal. A 386/486-os PC-ken is futtatható programok a korábbiaknál elegánsabb grafikus ábrákat készítenek és egérrel is működnek.

A kétoldalas absztraktokat tartalmazó kötet már a konferencia előtt elkészült. Vastagsága kellő nyomatékkal bizonyítja, hogy a sokváltozós osztályozással foglalkozó szakembereknek van még mondanivalójuk egymás és a világ számára. A 223 résztvevő jó hangulatú, érdekes előadásokban gazdag konferencia után búcsúzott el egymástól szombaton délben, hogy a hétvégét Párizsnak szentelhesse.

Párizs!... Egy hosszú sóhaj, a leírhatatlan sok szép látnivaló, néhány tekerics film, de ez már egy más LAP-ra tartozik.

Kovács Erzsébet